

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти з української літератури

Програма з української літератури 5-9 класи

Програма з української літератури 10-11 класи

Завдання предмета «Українська література» – сприяти формуванню ціннісного ставлення до того, що відбувається навколо, розуміти, що події важливо пропускати через себе. У пам'яті лишається те, що має емоційне позначення.

Мета вивчення української літератури в школі – формування компетентного читача; підвищення загальної освіченості молодого громадянина України, досягнення належного рівня сформованості вміння прилучатися через художню літературу до фундаментальних цінностей, культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів школярів; сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі; виховання національно свідомого громадянина України; формування і ствердження гуманістичного світогляду особистості, національних і загальнолюдських цінностей.

Оцінювання знань з української літератури здійснюється на основі:

- 1) знання змісту програмових творів, біографій письменників;
- 2) уміння переказувати;
- 3) уміння інтерпретувати прочитані твори (висувати гіпотези, висловлювати власну думку з приводу прочитаного);
- 4) здійснення аналізу художнього твору (тема, ідея, жанр, проблематика, композиція);
- 5) знання теорії літератури;
- 6) уміння аналізувати образи;
- 7) знання цілісності літературного процесу;
- 8) установа міжпредметних зв'язків;
- 9) уміння виконувати завдання творчого характеру.

У системі оцінювання розрізняють 4 (чотири) рівні навчальних досягнень учнів:

- **перший рівень** — початковий (1-3 бали). Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;
- **другий рівень** – середній (4-6 балів). Учень відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;
- **третій рівень** — достатній (7-9 балів). Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, уміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;
- **четвертий рівень** – високий (10-12 балів). Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища й факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими вимогами:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремі фрагменти твору (з допомогою вчителя).
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
IV. Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Процедура оцінювання здобувачів освіти

Поточне оцінювання на уроці

Оцінка за урок виставляється за:

- ❖ виконання домашнього завдання;
- ❖ усні відповіді під час фронтального опитування;
- ❖ індивідуальні відповіді (знання теорії літератури, змісту творів, умінь аналізувати художній твір);
- ❖ робота біля дошки;
- ❖ творчі (усні та письмові) роботи.

Обов'язкова кількість видів контролю з української літератури

5–9 класи

Класи	5		6		7		8		9	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Семестри										
<u>Контрольні роботи у формі:</u> контрольного класного твору;	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	–	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення*	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)	(y+п)
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

10-11 класи

Класи	10		11	
	I	II	I	II
Семестри				
	Рівень стандарту, академічний			
Контрольні роботи у формі:	3	3	3	3

контрольного класного твору*; виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	1	1	1	1
	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення**	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)
Уроки позакласного читання	1	1	1	1
Перевірка зошитів	4	5	4	5

Письмові контрольні роботи проводяться у формі тестів, відповідей на запитання, літературної анкети героя твору, комплексних завдань, літературного диктанту, паспорту твору (за вибором учителя).

Контрольні класні твори проводяться у формі есе, міні-творів щодо розкриття певної проблеми чи образу програмового тексту. Це розвиватиме самостійне творче мислення учнів і дасть їм можливість виконати роботу протягом одного уроку.

Оцінка за контрольну роботу та тему учнями не перескладається!

У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового.

Тематична оцінка ставиться в кінці вивчення теми на основі письмової контрольної роботи (оцінка за тему може бути підвищена або знижена на 1-2 бали з урахуванням поточних оцінок).

Бал за семестр виставляється в кінці кожного семестру (півріччя). Він узагальнено відображає підготовку учня з літератури.

Семестровий бал є результатом оцінювання досягнень учня в таких аспектах:

- ❖ тематичні оцінки;
- ❖ читання напам'ять творів (за програмою);
- ❖ розвитків зв'язного мовлення;
- ❖ ведення зошитів, оцінювання яких здійснюється раз на місяць.

Перевірка знань та вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру відкритого або закритого типів, а також комплексних завдань (на розсуд учителя), залежно від характеру навченого матеріалу.

Річний бал виставляється на основі семестрових оцінок.

Правила оцінювання здобувачів освіти

- 1) Учень зобов'язаний бути підготовленим до кожного уроку і виконувати домашнє завдання.
- 2) У разі пропуску уроків учень зобов'язаний самостійно опрацювати вивчений класом матеріал.
- 3) Якщо учень був відсутній на письмовій контрольній роботі, то він зобов'язаний її написати в позаурочний час за вимогою вчителя.